

Casamiquela

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Casamiquela - 08519 Sant Bartomeu del Grau
Emplaçament cruïlla carreteres C-154 (Vic-Olost) i B-433 (de Casamiquela a Sant Feliu Sasserra)

Coordenades:

Latitud: 41.95689
Longitud: 2.14756
UTM Est (X): 429355
UTM Nord (Y): 4645341

Classificació

Número de fitxa 08199-111
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI
Any 1590
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: S'han anat fent reformes i reparacions al llarg dels anys. Hi ha problemes en les parets est i oest, es desplomen cap a l'exterior; actualment estan lligades amb tirants, però caldria una solució definitiva. De fet, aquesta patologia és la que va motivar les reformes dels anys '20 del segle XX, rebaixant la coberta per evitar el pes excessiu sobre les parets laterals.

Protecció Inexistent
Número inventari si - IPA, 19
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada

Titular:	Ref. cad.: 011A09006
Autoria de la fitxa	Josep Pujades i Cavalleria
Data de registre de la fitxa:	dj., 17/01/2002 - 01:00

Descripció

Edifici de planta baixa + 1 planta + 1 planta sota teulada. Coberta a doble vessant; en origen era a quatre vents, però la precarietat de les estructures laterals aconsellà descarregar pes de l'edifici i, als anys '20 del segle XX, es decidí rebaixar l'alçada i es reformà la coberta; els murs s'obrien cap a l'exterior i es varen haver de construir dos contraforts adossats al mur est de la casa. Els murs són de pedra, força regular, lligades amb fang (s'hi observen nòduls de calç), i cantoneres diferenciades. La façana principal, a migdia, té una porta adovellada amb arc de mig punt; s'hi van fer algunes reparacions als anys 1928 i 1930. Hi ha una petita finestra a l'oest (elements monolítics i motllura bisellada) i altres obertures d'èpoques posteriors. A l'est de la façana hi ha una porta, modificada recentment, per on s'accedia a les quadres; a l'interior hi ha una volta de mig punt, que conserva les marques de l'encofrat original. Des d'aquí es pot accedir a l'entrada principal de la casa, on hi ha dos arcs rebaixats. A la façana, a l'alçada dels ampits de les finestres, hi ha una cornisa motllurada, força desgastada i malmesa; en el moment de restaurar els ampits (any 2002) s'ha copiat la motllura de l'antiga cornisa. La finestra que hi ha sobre la porta principal té la inscripció "BERNAT CASAMIQELA" (sic); la finestra s'havia modificat com a balcó, afectant les dovelles de la porta principal de la casa, però en la darrera restauració es va recuperar la finestra original. A l'oest d'aquesta finestra hi havia un rellotge de sol, però l'arrebossat ha caigut i només se'n conserva l'agulla. Les finestres originals de l'edifici tenen les arestes bisellades, exceptuant les dues finestres de la planta baixa del mur oest, que són una imitació de finals del segle XX. Pràcticament es mantenen totes les obertures originals, bé que algunes s'han tapiat o se n'ha obert alguna de nova (aquestes darreres, la majoria amb llinda de fusta). La casa està distribuïda amb un espai central a cadascuna de les plantes que dona accés a les diferents dependències, totes amb portes de brancals i llindes de pedra amb la motllura bisellada. A la planta noble hi ha, al costat nord, l'accés a la cisterna; al costat de la porta d'accés, un armari encastat recorda el lloc on hi havia l'aiguamas. La cisterna, amb trespol a l'alçada de la primera planta, és circular, s'adossa al parament exterior del mur nord de l'edifici, és construït amb pedres de mides força regulars, disposades en filades i té una cornisa al coronament del mur (molt semblant a la de Les Ferreres); a la primera planta, el perímetre interior es va aprofitar per construir-hi un banc de pedra que segueix la planta circular de la cisterna. Recull l'aigua de pluja de la teulada. Al rebaixar l'alçada original de la casa (anys '20 del segle XX) les finestres que estaven als extrems dels murs, a prop de les cantonades, es varen haver de desmuntar i desplaçar, trencant la verticalitat que tenien amb les de la primera planta. En aquesta reforma es va baixar el nivell del paviment de la planta sota teulada uns 50 cm. La casa està envoltada per un mur als costats nord, est i sud. El tancament i les edificacions del costat nord són una obra de l'any 1927, tal com consta en una inscripció que hi ha damunt la porta d'accés. Al parament exterior del mur oest hi ha una pedra treballada, possiblement del segle XVIII, que s'aprofità com a material de construcció. A migdia hi ha una eixida. La porta d'accés, amb barbacana, és al costat oest; les brancals són de pedra i la llinda de fusta. Es conserva part d'una construcció agropecuària al sud (era una cort amb coberta nord-sud), situada a un pis per sota el nivell del sòl de l'eixida; actualment s'està rehabilitant, bé que no tindrà l'alçada original i la coberta serà substituïda per una terrassa. Aquesta construcció, té una carreu sobre l'arc de la porta amb la inscripció: "MARIA YLLA Y CASAMIQUELA Bda / A FET FE LA PRESENT OBRA 1861".

Observacions:

Mapa: Osona-24. Mapa Comarcal de Catalunya, 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Format CD, versió 1.0; informació actualitzada a setembre de 1998. Barcelona, 1998. El mapa reproduït a la fitxa forma una quadrícula de 5 x 3,280 km; l'escala aproximada és d'1:50.000

Història

Hi ha documentació escrita del mas des del segle XIII, que pertanyia a la parròquia de Sant Julià Sassorba. A principis del segle XVI l'estructura de l'edifici estava en mal estat i, a finals de la mateixa centúria, es decidí fer un mas de nova planta, a pocs metres de l'antic. "Casamiquela és una de les grans pairalies de Sant Bartomeu del Grau. L'edifici actual, el va construir Bernat Casamiquela entorn de 1590". "Abans de 1590, la masia es trobava a poca distància a ponent de l'edifici actual, a la banda dreta de la carretera d'Oristà, on encara s'hi poden veure les restes. Pel que fa a les notícies històriques, el mas ja surt documentat al segle XIII com a pertanyent a la parròquia de Sant Julià de Sassorba, i al tombant del segle XV ja apareix citat dins el terme o batllia de Sant Bartomeu del Grau; fins i tot alguns hereus de la casa en foren batlles. Antigament la propietat de Casamiquela comprenia dues masoveries avui desaparegudes: l'Alzina i el Mas Bac, i en un document medieval de compra-venda consta que cap al 1380 un hereu Casamiquela comprà el Permanyer, mas que actualment encara es manté dins la finca". "A l'espaiosa sala de Casamiquela, s'hi conserva una taula d'alzina de la darrereria del segle XVI, en la qual possiblement s'hi va entaular la figura més representativa del bandolerisme català del Barroc: Perot Rocaguinarda. La casa l'hauria acollit en algunes ocasions, no perquè els Casamiquela d'aquell temps militessin amb la facció dels nyerros o fossin lloques que encobrien els bandolers, sinó perquè el bandoler d'Oristà sovint assaltava aquesta masia i d'altres, i obligava els pagesos a atipar els homes de la seva quadrilla. Sovint feia xantatge als propietaris, i els amenaçava de cremar-los l'era i la casa o de segrestar-los algun fill, si es negaven a les peticions dels bandits. Cal fer notar que un personatge que feia tremolar els santbartomeuencs d'aquells temps era Jaume Alboquers, un fadrister del mas Alboquers que s'havia llançat al bandidatge amb la quadrilla de Perot lo lladre, i de la qual en va esdevenir un dels homes principals. És sabut que Rocaguinarda i Alboquers havien fet de les seves a les Ferreries i al Vilaró, i s'havien encarat amb armes de foc, diverses vegades, amb Joan Monells, el batlle de Sant Bartomeu" (BENITO; ARMENTERAS, 2002). "Malgrat pertànyer al terme de Sant Bartomeu va ser de la parròquia de Sant Julià Sassorba fins el segle XIX. Documentat al segle XIII, [l'edifici actual] es va construir després de les guerres civils del segle XV que l'havien malmès. Alguns dels seus hereus van ser batlles del terme de Sant Bartomeu; tenis agregats els masos Ulzina [consta agregat a Casamiquela el 1378 (ROCAFIGUERA, 1991:66 i 70)], Bac i el Mas de Casamiquela" (ROCAFIGUERA, 1991:55). Encara ara, als marges d'on hi havia hagut l'antic mas i al costat esquerra de la carretera, a tocar de l'actual edifici, es troben fragments de ceràmica d'època medieval i moderna.

Bibliografia

BENITO, Emili; ARMENTERAS, Roser (2002). Casamiquela. <http://www.sbg.llucanes.net>, temes, cases de pagès. ROCAFIGUERA I GARCIA, Francesc de (1991). Parròquia de Sant Julià Sassorba 1.091-1991. Notes per a la història de la parròquia de Sant Julià Sassorba, Parròquia de Sant Julià Sassorba. Gràfiques Diac. Vic.

